

■ در صورت‌بندی که از وضعیت ایران ارائه کردید، چهره‌ای مانند شهید قاسم سلیمانی چه نقش و کارکردی داشت؟

او درست جایی ایستاده بود که می‌توانست همه را حول محور خود جمع کند. مطمئنم که ترور سردار سلیمانی به هیچ وجه یک ترور کور نبود. آمریکایی‌ها پیش‌بینی کرده بودند که پس از اعمال تحریم‌ها علیه ایران، ایران قبل از اکتبر ۲۰۲۰ یا از هم پاشیده است یا تسلیم شده است. اما وقتی یقین پیدا کردند که ایران، نه

از هم خواهد پاشید و نه تسلیم خواهد شد، سردار سلیمانی را ترور کردند تا شاید بتوانند ایران را از طریق جنگ یا از طریق تسلیم پای میز مذاکره بیاورند یا اینکه بتوانند با این ترور آینده ایران را هدف قرار داده و محو کنند. به‌نظر من این ترور کاملاً سازمان یافته، برنامه‌ریزی شده و مشخص بود و نتیجه و محصول تاب‌آوری و ایستادگی اقتصادی و اجتماعی و سیاسی ملت ایران بود. یعنی آقای سلیمانی جان خود را بر سر ایستادگی ملت ایران گذاشت. از این جنبه اطمینان دارم که اگر ایران شرایط تسلیم شدن یا فروپاشی را داشت، هیچ گاه آمریکایی‌ها دست به

این کار نمی‌زدند. البته همین که این کار را کردند هم نتیجه عکسی داد، چرا که دیدید او با شهادت خود، همه ملت ایران را دور خود جمع کرد و همه ایرانیان دردمندانه برای او سوگواری کردند. این امر نشان داد یک سرباز و یک رجل ملی چطور می‌تواند در قلب ملت ایران باشد. واقعاً من از این جنبه هیچگاه آن بغض و آن تشیع پیکر در تهران را فراموش نمی‌کنم.

فقط باید در داخل باشی تا بفهمی که ایران، هیچ آینده‌ای غیر از نظام جمهوری اسلامی، در همین قانون اساسی و در همین آرایش و صورت‌بندی نیروهای سیاسی ندارد. و این واقعیت تنها وقتی فهمیده می‌شود که در داخل ایران باشید. بر این اساس، آخرین راه حل این کشور گفت‌وگو درون نظام و گفت‌وگو درون کشور در چارچوب قانون اساسی جمهوری اسلامی است

■ با وجود آنچه که درباره شهید سلیمانی گفتید، اپوزیسیون جمهوری اسلامی عبارت‌هایی را برای شهید سلیمانی بکار می‌برد که ترامپ و پمپئو بکار بردند. چرا اپوزیسیون ما به این فلاکت دچار شده که حتی روح ملی‌گرایی خود را هم از دست داده است؟

برای اینکه اپوزیسیون ایران از به‌دست گرفتن کنترل یا نفوذ در قلب مردم ایران ناامید شده است. به‌طور کلی هرکس که بخواهد در ساختار سیاسی ایران تأثیر بگذارد، اگر به داخل ایران نیاید، این تأثیرگذاری غیرممکن است. یا اگر بخواهد در داخل ایران کار کند، اگر صلح طلبانه کار نکند هم غیرممکن است. به این دلیل می‌بینید که حتی نیروهایی مانند جبهه ملی که ممکن است نظام را قبول نداشته باشند، حاضر نیستند از ایران خارج شوند زیرا هرکس از ایران خارج شده است، ارتباط خود را با ملت ایران از دست می‌دهد و آرام‌آرام به مرتبه سکتراریسم یا پرت افتادگی از توده نزول می‌کند. فقط باید در داخل باشی تا بفهمی که ایران، هیچ آینده‌ای غیر از نظام جمهوری اسلامی، در همین قانون اساسی و در همین آرایش و صورت‌بندی نیروهای سیاسی ندارد. و این واقعیت تنها وقتی فهمیده می‌شود که در داخل ایران باشید. بر این اساس، آخرین راه حل این کشور گفت‌وگو درون نظام و گفت‌وگو درون کشور در چارچوب قانون اساسی جمهوری اسلامی است، همین قانون اساسی که آقای روحانی هم وقتی می‌خواهد از تغییر آن صحبت می‌کند، از داخل آن و از مکانیزم درونی آن یعنی رفراندوم صحبت می‌کند. ما می‌گوییم همین مکانیزم در داخل است که می‌تواند مشکلات را حل و نواقص را برطرف کند. نیروهایی که بیرون از ایران هستند قادر به درک این موضوع نیستند، زیرا به قول «مائو» مانند ماهی هستند که از آب بیرون افتاده است و از آنچه در داخل می‌گذرد، درکی ندارند.

انتقام سخت درباره شهید سلیمانی هستم و نباید کوچک‌ترین اهمالی در این زمینه بکنیم. حتی اگر صد سال طول بکشد ما نباید در این زمینه کوتاه بیاییم و این مسأله را فراموش کنیم. ضربه بسیار سختی برای ما بود و برای شخص من ضربه حیثیتی بسیار بزرگی بود، هرچند این ترور کوچک‌ترین اهمیت نظامی برای آمریکا نداشت، اما آسیب بزرگی به کشور زد.

■ گفتید می‌دانستید که ایشان جلسه منظمی با دکتر جهانگیری داشتند. از محتوای این جلسه هم اطلاع دارید؟

اصلاً و ابداً از جزئیات این جلسه چیزی نمی‌دانم، اما در همان زمان صرفاً می‌دانستم که این جلسات برگزار می‌شود. من فکر می‌کنم شهید سلیمانی یک رابط امین رهبری بود. یا این‌طور می‌توانم بگویم که شهید سلیمانی یک رابط امین بخش اصلی نظام جمهوری اسلامی یعنی اصلاح‌طلبان با دفتر رهبری بود. ما اصلاح‌طلبان می‌گوییم صاحب این انقلاب هستیم. در زندان اوین، یکی از بازجویان با من از استکبار جهانی می‌گفت، به ایشان گفتم که اساساً اصطلاح استکبار جهانی را ما به شما آموختیم که خودشان تأیید می‌کردند. منظور اینکه اگر امروز اینکه اصلاح‌طلبان اعتماد به نفس ندارند، مسأله دیگری است، اما واقعیت این است که اساس این انقلاب برای اصلاح‌طلبان است. به‌نظر من می‌رسد که آقای سلیمانی یک رابط و یک انتقال دهنده امین صادق و قابل اتکا از تمامی بدنه دلسوز جناح اصلاح‌طلب به دفتر رهبری بود. از این جنبه هم ممکن است خسارت بزرگی به کشور وارد شده باشد. من بدون اینکه جزئیات این جلسات را بدانم، از دور در جریان این جلسات بودم و می‌دانستم که این تماس‌ها هست و همیشه سردار سلیمانی یک اتکای قلبی برای همه دوستان ما بود که اگر بخواهند چیزی را بدون کم و کاست و با نهایت صداقت به بالا منتقل کنند، او با نهایت دلسوزی و امانتداری این کار را انجام می‌داد.